

SVENLJUNGA
KOMMUN

Animaliska biprodukter

Vad är ABP?

Animaliska biprodukter (ABP) är material från djurriket. Det är både sådant som tidigare varit livsmedel och djurdelar som aldrig varit livsmedel. Det kan vara allt från döda djur till en kasserad sockerkaka som innehåller ägg. Till exempel:

- Slakteriavfall
- Äggskal
- Matavfall
- Naturgödsel
- Ull

Obs! ABP kan alltså även vara sånt som innehåller animaliska produkter, till exempel bröd eller bakverk som innehåller ägg eller mjölk.

En verksamhet som hanterar ABP måste enligt lag förvara och forsla bort avfallet på rätt sätt. Det finns olika regelverk beroende på vilken kategori av ABP avfallet tillhör oavsett var avfallet uppstår.

Förvaring av ABP

ABP ska förvaras separat från livsmedel och ska vara tydligt märkt. Detta så att ABP inte kommer in i livsmedel- eller foderkedjan igen genom att det råkar säljas som foder eller livsmedel och för att minska risken för kontaminering av livsmedel.

Olika kategorier av ABP

ABP delas upp i olika kategorier beroende på vilken smittorisk de utgör för människor och djur.

Kategori 1

Innebär de största smittoriskerna. Hit hör hela djurkadaver och riskmaterial som ögon, hjärna, organ med mera. Det innefattar även produkter som misstänks ha blivit förorenade av vissa virus eller bakterier.

Kategori 2

Till exempel naturgödsel och djur med veterinärmedicinska rester. Det kan även vara återkallade produkter på grund av till exempel salmonella. Livsmedelsbutiker kan komma i kontakt med kategori 2, till exempel när en producent upptäcker att varor är kontaminerade. Ofta tar producenten tillbaka sådana varor.

Kategori 3

Före detta livsmedel från livsmedelsbutiker hamnar ofta i den här kategorin. Det innefattar ABP med minst smittorisk, så som slakteriavfall, matavfall och livsmedel. Det kan till exempel vara livsmedel som blivit dåligt, vars förpackning är defekt eller liknande. ABP klassas dock endast som kategori 3 om det inte innebär någon fara för djur eller människors hälsa.

ABP i livsmedelsbutiker

Det är obligatoriskt att sortera ut allt matavfall och lämna till kommunen. Matavfallet ska du, precis som allt annat avfall, skilja från sin förpackning. Förpackningen ska i sin tur materialåtervinnas. Matavfall som inte är ABP ska du slänga i ett matavfallskärl. Det gäller även tillagad och preparerad mat, även om det innehåller ABP går det då inte längre under ABP-lagstiftningen när den är tillagad.

ABP kräver särskilt omhändertagande och får bara samlas in av godkänd transportör. Det innebär att du inte kan lägga ABP i matavfallskärl. Livsmedelsbutiker kommer i kontakt med ABP-avfall i hög utsträckning och i lagstiftning benämns det som "före detta livsmedel". När det är bestämt att ABP ska slängas, det vill säga blir ett avfall, får det aldrig återgå till att bli ett livsmedel igen.

Hantering av APB i livsmedelsbutik

Vi som kommun ansvarar för insamling av ABP. Vi samlar in förpackat ABP som sedan separeras vid behandlingsanläggningen, därför behöver butiken en dispens för att slippa skilja matavfallet från förpackningar. Ansökan finns på e-tjanster.svenljunga.se när du söker på dispens för utsortering av matavfall och förpackningar. För att insamling ska ske på rätt sätt krävs att butiken:

- Förvara ABP i en separat, tät behållare som märks upp med vad den innehåller.
- Upprättar handelsdokument vid varje hämtning. Det finns elektroniska handelsdokument och transportören kan ofta hjälpa till med dem.

Har livsmedelsbutiken mindre än 20 kg ABP per vecka?

Om livsmedelsbutiken har mindre än 20 kg ABP, kategori 3, per vecka kan du ansöka om dispens från separat hantering av APB. Dispensen söker du hos miljöenheten och innefattar även dispens för separering av förpackningar från avfallet. Vid godkänd dispens kan APB slängas i kärlet för restavfall. Vid tillsyn ska butiken kunna redogöra för det avfall som uppstår och visa att det är under 20 kg ABP i veckan. Ansökan finns på e-tjanster.svenljunga.se när du söker på dispens för utsortering av matavfall och förpackningar.

För att få dispens krävs att livsmedelsbutiken:

- På ett rimligt sätt kan visa att matavfall som innehåller ABP inte överstiger 20 kg per vecka.
- Kan visa på att kostnaden för hämtning blir orimligt hög i förhållande till miljönyttan.
- Kan slänga ABP utan det finns risk för smittspridning, vilket oftast innebär att avfallet inte hamnar utanför sopkärlet vid något tillfälle, att kärlet är tätt samt att skadedjur inte kommer åt avfallet.

Varför finns lagstiftning om ABP?

Syftet med lagstiftningen om ABP är att säkerställa kvalitén i livsmedels- och foderkedjan. Lagstiftarna, på både EU-nivå och nationell nivå i Sverige, vill förebygga och minimera risker för människor och djurs hälsa. Lagstiftningen är bland annat till för att minska risken att ABP hamnar i livsmedelskedjan eller foderkedjan igen. Detta undviks genom tydlig uppmärkning av avfall och genom spårbarhet.

Genom att ställa krav på rengöring av transporter av animaliska biprodukter vill man undvika att livsmedel blir förorenat av ABP. Detta för att undvika kontaminering av bland annat olika virus och bakterier som kan leda till sjukdomar som till exempel galna kosjukan och svinpest. Av samma anledning ska även animaliska biprodukter alltid förvaras separat från livsmedel.

Vem kontrollerar att butikerna följer reglerna?

Det är miljöenheten som kontrollerar att butikerna följer reglerna för hantering av ABP.

Länsstyrelsen ansvarar för att kontrollera så att transportörerna av ABP följer lagstiftningen. Vid frågor om transport av ABP går det bra att vända sig till Länsstyrelsen.

kontaktcenter

Telefon 0325-180 00

E-post kommun@svenljunga.se

 @svenljunga.kommun

 Svenljunga kommun

